

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un sir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.
Atât abonamentele, cât și inserți-
unile sunt a se plăti înainte în Arad.
Telefon pentru oraș și comitate
Scrisori netrancațe nu se primesc

Serbătorirea lui Ștefan cel Mare.

Falnică și vrednică de nemuritorul Voevod, a fost serbarea pomenirii lui de patru sute de ani! Fericiti ne putem socoti noi, cărora ne-a fost dat să trăim ziua de 2 Iulie 1904, care se va încrie pentru totdeauna ca o zi de adânc înțeles în istoria neamului românesc. Ni-s'ar părea că e vis: doi Impărați și Papa dela Roma căutând mormântul, patru sute de ani părăsit și uitat, să-l aducă închinare...

Figura mărețului Voevod Ștefan, strălucind o clipă într-o aureolă universală.

Serbarea la Putna.

Putna, 316 Iunie.

Serbarea din Putna a fost de o măreție de nedescris. Ne lipsesc încă amănuntele serbării, dar telegramele primite dela raportorul nostru special, ne dau proiecțiunea cadrelor colosale ale serbării. De trei zile într'una ține peregrinarea mulțimei la mănăstire. Eri seara au sosit notabilitățile din România, Austria și, și din Transilvania sunt mulți sosiți. Satele pe unde trec trenurile speciale sunt împodobite cu steaguri și salve de treascuri salută sosirea oaspeților. La mănăstire în fruntea preoțimii principele *Hohenlohe* și Metropolitul *Repta* primesc pe sosiți.

Numărul participanților trece peste 50 de mii.

La liturgia solemnă și parastas a pontificat Metropolitul Dr. Vladimir de *Repta* încunjurat de toți membrii consistoriali. S'a rostit o predică înălțătoare, preamărind pe Ștefan.

A urmat discursul comemorativ al lui Dimitrie *Onciul*.

În numele ligii culturale a vorbit *Anghelescu*. Tinerimea universitară numeroasă ce a sosit de pe la toate universitățile din Europa — afară de Ungaria — și-a ales de orator pe studentul *Barbulescu*, prin rostul căruia studenții au făcut făgăduință că vor ține testamentul lui Ștefan cel Mare. După serbare s'a ținut banchetul, la care Metropolitul *Repta* salută pe reprezentantul împăratului *Francisc Iosif* pe principele *Hohenlohe*. Principele răspunde că a luat parte cu toată bucuria la serbarea dela Putna, unde Românii de pretutindenea s'au adunat, să-și plătească tributul de recunoștință față de memoria unui mare erou. *Șendrea*, vice-președintele parlamentului român, a salutat în limba franceză, pe guvernor. A mai vorbit și profesorul de universitate *Neumann* în numele ministrului de culte al Austriei și cunoscutul fruntaș din România *Filipescu*. S'a trimis o telegramă

de loialitate Majestații Sale, iscălită de Metropolitul *Repta* și baronul *Hurmușaki*. Dup'ameazi încă, a sosit răspunsul Majestații Sale, primit cu indescrisibil entuziasm.

Mormântul lui Ștefan cel Mare este acoperit de neenumerate cununii. Cea mai grandioasă e a *Regelui Carol* apoi a ministrului de culte român, Liga culturală, Tinerimea română din Transilvania și Ungaria și din toate centrele locuite de români.

Serbarea în București.

Măreț, impunătoare și vibând de cel mai înalt patriotism a fost serbătorirea lui Ștefan cel Mare în București.

De dimineață, Capitala își ia aspectul de mare serbătoare. Timpul e splendid, cerul senin, temperatura plăcută. Mulțimea de zile înăși, curge valuri-valuri din părțile marginase ale orașului către centru. Magazinele sunt toate închise. Pe bulevardul Colței și pe calea Victoriei mulțimea era compactă, așteptând cu patriotică nerăbdare trecerea cortegiului istoric.

Tribunele, așezate pe piața Victoriei, la capătul șoselei Kisseleff, foarte frumos construite, erau împodobite cu picturi, trofee, drapele și verdeață. Una din tribune e rezervată pentru ceremonia religioasă; în interior este construită o euactă, reproducere a capelei dela Putna și a mormântului lui Ștefan cel Mare. Împrejurul acestui mormânt iau loc miniștri cu soțiile lor, înalții funcționari ai Statului și profesorii Universității.

Ceremonia religioasă.

Altețele Lor Regale Principele Ferdinand și Principele Carol sosesc la 8 ore dimineața. După câte-va minute începe ceremonia religioasă, oficiată de P. S. S. Arhiepiscopul Nifon Ploșteanul, vicarul Mitropoliei, încunjurat de înalții clerici din Capitală. Printre membrii clerului asistau și doi preoți din Basarabia, Vasile Godzilă și ieromonahul Curie, dela mănăstirea Neamțu-Nou. Rugăciunile erau cântate de corul Mitropoliei sub conducerea maestrului Bănulescu.

În timpul când arhiepiscopul Nifon a intonat rugăciunea: Doamne Dumnezeu puterilor, Altețele Lor Regale și toată asistența au îngenunchiat cu evlavie în fața mormântului.

Asistența.

Au luat parte la serbare d-ni: Dimitrie Sturdza, președintele consiliului; d-nii miniștri: Sp. Haret, cu d-na; I. I. C. Brătianu, C. I. Stoicescu cu d-na și Em. Porumbaru; d. general Wartadi, șeful casei militare Regale, din partea M. S. Regelui; d. I. Kalinderu, administratorul domeniului Coroanei; d. C. F. Robescu, primarul Capitalei; d. D. Protopopescu, vice-președinte al Camerei; d-nii generali Coandă, Tătăărăscu, Botean; d. Colonel Hiotu; C. Dumitrescu-Iași, rectorul Universității; d. Paul Stătescu, prefect de Ilfov; d. I. Bogdan, decanul facultății de litere; d. George Lahovary, Girboviceanu, administratorul Casei Bisericești; d-nii d-ri Măldărescu,

Stoicescu, Sutz, Petrini-Paul, Severeanu; d-nii Hamangiu, prim-procuror; Mavrodin, prim-președinte al trib. Ilfov; St. Sihleanu, deputat etc.

Corurile. Discursurile.

După oficierea serviciului religios, corul școlilor secundare de băieți și fete, sub conducerea d-lui G. Ionescu, a intonat cântecul lui Ștefan cel Mare, „Ștefan, Ștefan, Domn cel mare, seamăn pe lume nu are...”

Apoi, corul societății „Carmen”, sub conducerea maestrului Kiriac, a intonat „Deșteaptă-te Române”.

Ambele coruri a fost mult aplaudate.

Seria discursurilor au fost deschisă de studentul în drept Victor Rațiu, care cu multă însuflețire și avânt patriotic a glorificat memoria marelui Domn, rezumându-i înaltefe-i calități în următoarele cuvinte: „Viteaz căpitan, iscusit politic, dibaci ocărmitor, drept judecător, bun și milostiv creștin”.

Apoi, luă cuvântul dl I. Bogdan, decanul facultății de drept. D-sa arată, în trăsături generale, mărețele fapte și vitejia lui Ștefan, și sfârși exprimând nădejdea că „poporul care a născut pe Ștefan cel Mare, va mai da naștere desigur și la alți Ștefani”.

Cel din urmă, luă cuvântul dl Sp. Haret, ministrul instrucțiunii publice și al cultelor, al cărui discurs îl publicăm aci.

S'au împlinit 400 de ani astăzi, aproape chiar în ceasul acesta, de când s'a stins, în toată strălucirea gloriei sale, cel mai mare dintre oamenii mari, cari au ilustrat trecutul neamului românesc. Și, dacă ar fi să se măsoare mărimea omului, nu după întinderea țării sale, ci după puterea de concepție, după energia și priceperea în execuție, după pătrunderea genială a tainelor viitorului, ar trebui ca neîntrecutul nostru Domn să se numere, nu numai ca cel mai mare Român, dar și ca unul din cele mai puternice genii ce a produs vre-odată neamul omenesc.

Grele erau pentru Români vremile, când fiul lui Bogdan-Vodă își puse coroana pe cap. Țara era mică, slabă, cu populație rară și săracă; hotarele ei din toate părțile erau încunjurate de vecini puternici, ale căror poftă nu erau nici odată săturate, a căror invidie nu era nici odată adormită, pe a căror vorbă nu se putea pune nici odată temei. Despre răsărit, hotarul țării era bătut de ultimele, dar furioasele valuri ale potopului de barbari, care timp de o mie două sute de ani, trecuse dintr'acolo peste noi asupra Europei. Din mează-zi, năpădiser noianul otoman, care cu patru ani mai înainte aruncase la pământ cele din urmă rămășițe ale vechei împărății romane. La apus și la miez-noapte, aveam vecini, ale căror gânduri umblau după câștiguri ușoare, dar nu puteau înțelege primejdia comună a creș-

tinătății. În lăuntru, țările române erau sfâșiate de lupte cari făceau să se schimbe domni la câte trei-patru ani, mai totdeauna cu ajutor străin. Oștile ungurești, poloneze și turcești își făceau într'una drum, ca să aducă un domn nou, ca să gonească pe cel ce mai înainte prădând și sărăcind țara la fiecare invazie nouă.

În astfel de vremi a luat coroana fiul viteazului Bogdan-Vodă. Câte-va zile i-au fost de ajuns ca să pună pe fugă pe nemernicul ucigaș al tatălui său; dar o jumătate de secol nu l-au mai putut clinti din loc vijeliile pornite în contră-i fără încetare. O jumătate de secol, Ștefan-Vodă își învârtește sabia contra vrăjmașilor, cari curg asupra lui din toate părțile; și pe toți îi răzbește. Trufia sau lăudăroșia unora puterea nerestabilă a altora, reaua credință a tuturor, s'au zdrobit pe rând de pieptul de aramă al domnului moldovean.

Grele, dar frumoase vremi au fost acelea! Frumos era spectacolul unui petec de pământ și al unui pumn de oameni, cari, neînfricoșaji, țineau piept unei lumi întregi, pentru apărarea moșiei lor. Frumos era să se vadă țărănimea ridicându-se ca un singur om la glasul domnului său, și înarmată numai cu coase și topoare, răsipind ca pulberea în vânt mulțimea fără număr a vrăjmașilor! Mare și înălțator era a se vedea cauza creștinătății, pe care cei mari și puternicii nu știau să o apere, sprijinită cu atâta foc și noroc de neînfrânta sabie românească! Dar mai pre sus de toate, neîntrecut era eroul, arhanghelul răsbunător, care neadormit alerga dela un hotar la altul, zdrobind și spulberând pe toți cei cari i-se puneau în cale!

Abia de un an se coborise în mormânt un alt mare Român, Ioan Corvin, care, și el, singur în vremea lui, înțelesese primejdia otomană și singur își pusese pieptul ca să o stăvilească. După dînsul nimeni nu mai știu să țină sus steagul pe care-l purtase el. Puterile cele mari creștine își răsipiră vremea și forțele în rivalități josnice și în lupte sterpe. Dacă țara Moldovei, nu

ar fi dat lumii pe Ștefan-Vodă, nu ar fi fost poate în vremea aceea nimeni care să-și dea seama că istoria lumii se afla la un moment, când avea să se aleagă dacă omenirea își va urma drumul înainte, sau va avea să dea din nou înapoi cu o mie de ani. Ștefan Vodă a înțeles aceasta, și de aceea îl vedem timp de 47 de ani, neavând odihnă, căutând să deștepte interesul creștinătății, să înjghebeze alianțe, alergând până prin Italia și Germania, pentru a întoarce cu fața spre răsărit frontul de apărare al Europei. Muncă pierdută! Pe când Ștefan numai cu țărani lui oprea și împingea înapoi valul năvălitor, vecinii lui își băteau capul cum să-l ingenunche, ei, pigmeii ridiculi, pe dînsul, uriaș.

Dar dreptatea cea de sus a dat fiecăruia după faptele sale. Ștefan însuși a pus la jug pe aceia cari năzuiau să pună jugul pe gâtul Moldovei; și nu după mulți ani, jugul otoman, mult mai greu de cât cel dela Dumbrava Roșie fu pedeapsa celor cari îl lăsaseră fără ajutor, atunci când ei își puneau pieptul pentru creștinătate.

Sunt patru sute de ani de atunci, și pare că a fost ieri, au trecut peste noi nevoi mari, în mijlocul cărora neamul nostru a fost în pericol de a se pierde. Cu toate acestea, amintirea marelui Domn rămas vie în sufletul Românilor, și neștearsă va rămânea ea pentru totdeauna. Din Vrancea până în Hotin și din Suceava până la Chilia, se povădesc încă împrejurul vetrei izbânzile lui Ștefan cel Mare și Sfânt, și în credința sa naivă, poporul și astăzi nădăjduște în ajutorul lui, ori de câte ori se găsește în nevoi grele.

Și grele au mai fost vremile prin care a trecut el, de când a închis ochii Ștefan Vodă! Nu i-a fost cruțată nici una din suferințele, cari pot să lovească un popor: umilințe, invazii, îngustare de hotare, de toate au trecut peste noi.

Aniversarea pe care o serbează azi? Românimea întreagă, ar fi trebuit să fie serbată încă de trei ori înaintea noastră. Dar cum era să se serbeze? La o sută de ani

după săvârșirea eroului, tronul lui era ocupat de un nevrednic care îl închinase urmașilor robilor dela Dumbrava Roșie, și care cu dînsii împreună zădărnicește vastele proiecte ale unui alt mare Voevod, Mihaiu Viteazul. După altă sută de ani, țara ajunsese în pragul perioadei celei mai triste a istoriei sale, când coroana lui Ștefan și Mihaiu avea să se prefacă în gugioman pentru capetele rase la ceafă ale veneticilor din Fanar. La a treia sută de ani, acești venetici aduseseră neamul românesc la cea mai din urmă treaptă a căderii și a umilinței, îl ruinaseră, îl ingenunchiaseră, și amândouă țările erau în punctul de a fi ocupate pentru șeasă ani de așii străini.

În așa împrejurări, cine se mai putea gândi să serbătorească amintirea Voevodului, a cărui spadă fusese groaza dușmanilor? Pentru țară ar fi fost îndoita durerea prezentului, la amintirea gloriei trecutului; ear pe gloatele de străini ce căzuseră asupra ei, imaginea eroului dela Baia, dela Racova și dela Cozmin i-ar fi îngrozit.

Ne-a fost dat nouă, cei de azi, să putem serba, așa cum se cuvine, gloria lui Ștefan-Vodă. Astăzi în 1904, astăzi când ne uităm înapoi și vedem pe unde a trecut din ziua când a închis ochii marele Domn, ni-se pare că de pe un un munte înalt ne-am prăvălit în fundul unei prăpăstii, de unde, numai cu ostenele și cu pedicele nenumerate, abia am ajuns să ne ridicăm până în vârful muntelui din față.

Pentru întâia oară, de patru sute de ani, poporul românesc se regăsește unit și tare în lăuntru, respectat în afară. Unirea țărilor surori, Ștefan-cel-Mare se silise să o facă, și a luptat pentru dînsa o viață întreagă, vărsând șiroaie de sânge.

Cu o sută de ani mai târziu, Mihaiu viteazul a și reușit un moment să o realizeze, tot pe câmpul de bătălie. Căci pe atunci ideea unirei fraților era așa de departe și așa de neînțeleasă de mintea gloatei, încât numai cu sabia se puteau gândi să o realizeze unii ca Ștefan sau Mihaiu, a căror agerime depășea priceperea

Mormântul lui Ștefan-cel-Mare.

Guvernul austriac ordona în anul 1856 descoperirea tuturor mormintelor din mănăstirea Putna. Ancheta ce se compunea din un membru al consistorului metropolitan, un impiegat al guvernului din Cernăuți, un inginer al statului și un medic, începu lucrările în 12 Noemvrie 1856. Dăm în următoarele, după procesul verbal oficial al anchetei cum și după descrierea unui martor ocular, publicată într'un calendar din 1857 din Iași și reproduse de dl profesor și membru corespondent al Societății geografice române Dionisie Olinescu într'un studiu ce-l publică asupra mormântului dela Putna, unele amănunte cu privire la această descoperire:

„Naintea astrucării mormintelor, comisia o-rîndui de a depărta tot arinișul din astă parte a bisericii într'o adâncime până unde numai decât ar trebui să se vadă toate mormintele câte s'ar fi aflând pe astă lature a bisericii. Se vîzură două bolte în stînga. A doua zi dimineața se mai afla o boltă: a lui Petru și Bogdan fil lui Ștefan-cel-Mare și în partea despre răsărit câte o boltă neregulată. Se săpa în dreapta.

„Încordarea e mare“, zice martorul ocular, și se exprima pe fața tuturor asistenților. Se dă de un corp al unei pietri netede, groase și care seamănă a fi mare. Piatra se descopere mai departe, căci lucrătorii chiar și din al lor propriu strămur își îndoesc puterile, spre a scoate țărina

de pe lângă piatră. Se descopere o lespede mare ca de șapte palme și largă ca de 3 1/2 palme și lucrată din daltă. Ea este acoperemîntul unui mormânt zidit din piatră albă cioplită. Nu e mai mult îndoială, acesta este locul repausului rămășițelor lui Ștefan-cel-Mare.

„Pe împrejur și fără de a mai atinge mai departe mormântul acesta, se fac încercări de nu mai este vre-un mormânt. Sferdelele de fier întrebunțate spre acest scop ajung pe sub mauseleul lui Ștefan-cel-Mare până în pereții bisericii și într'o adâncime așa de mare, încât mai de desubt nu se mai poate să fie un mormânt.

„Aici ajunge încordarea tuturor la cel mai mare grad, zice martorul ocular, și tăcerea ce urma un minut fu atât de adâncă și universală, încât se auzea cum bate inima în fie-care piept și cum clipeala aceasta fu într'u adevăr sacră“.

„Comisarul politic făcu acum întrebarea la cel ecleciastic și consistorial de poate să se ridice acum chiar și lespede de pe mormânt. Acesta însă răspunse, că nu, până-ce nu se va face ceremonialul bisericesc. Se chiamă deci întregul sobor mănăstiresc. Achimandriții, ieromonachii și diaconii se îmbrăcară toți în ornate prețioase și vechi vesminte date încă de însuși Ștefan-cel-Mare acestei mănăstiri și luând toți în mîni făclii, ear diaconii cu cădelniții încunjurară mormântul lui Ștefan-cel-Mare și săvîrșind serviciul religios, opt Români puternici se scoboară în adâncime unde era mormântul și, deși cu greutate de odată ridică lespede de pe mormânt.

„Nu se vîzură, zice martorul contimporan, acuma ochi fără lacrimi și chiar și pe cel de alt

neam, cari se aflau de față, îi vîd cu adevărat urniți și cutremurați în cea mai adîncă adîncime a inimii lor. Măreța și lungă nedumerire o întrepruse abia „vecinica pomenire“ întonată acum de întregul sobor călugăresc, în acompaniarea tuturor clopotelor mănăstirei, care efectua o comună lăcrimare și plîngere în tot cuprinsul cuvîntului.

„Spre a se vedea, zice mai departe martorul ocular cuprins de un aer sacru și reverențios în apropierea rămășițelor lui Ștefan-cel-Mare, nu mai trebui alt motiv de cât a se fi uitat la bieții noștri țărani cum ei la descoperirea mormîntului, ca de un instinct sacru mînași, toți cu lacrimi pe genunchi picară puinduși mîinile la piept, ca la rugăciuni. Fețele lor erau schimbate ca la o vedenie sfîntă și tăcerea cea generală în biserică urma acum și care se mai înălța prin acompaniarea duiosului sunet al clopotelor mănăstirești, era într'adevăr o scenă de acele mărețe și sfinte, cari numai în fantasia cea mai mănoasă se pot închipui.

„În mormânt, zice procesul verbal oficial, se vedea numai partea cea mai mare a capului și aceasta întoarsă cu partea de cătră grumaz, spre apus și sub mantaua domnească încă unele oase, cu un oareș-care sicriu și 13 șine late de fier. Mirarea fu foarte mare. Prepusul cum-că mormântul lui Ștefan-cel-Mare fu cercat, reliquiele sale atinse și prețioasele de pe dînsule luate se exprima îndată de toți membrii comisiei și se hotărî să se caute în archiva mănăstirei, de nu se află unde-va vre-o însemnare despre asta. Se găsi între hîrțile vechi o scrisoare a metropo-

și prevederea contemporanilor. Dar suferințele comune apropie și înfrățesc pe oameni mai mult decât ori-ce. Cei patru sute de ani de umilințe și năcazurî ce au trecut peste noi au făcut mai mult pentru cauza unirei decât victoriile dela cetatea Dâmboviței și dela Rîmnicul sărat; și de-aceia îndată ce împrejurările ne-au lăsat un moment de resufu, ideea unirei a izbucnit de-odată dela un capăt până la celălalt al ambelor țeri, și s'a impus nu numai înăuntrul, dar și Europei întregi.

Sunt abia 45 de ani de atunci; mulți din noi am trăit anii aceștia, și am luat chiar parte la desfășurarea evenimentelor. Am văzut cu ochii noștri cum din două neînsemnate provincii s'a făcut un stat modern; am asistat la nașterea și creșterea lui, la botezul lui de sânge; l'am văzut crescând în putere și înțelepciune, ca un tânăr atlet, și întinzând braț de ajutor și altora în nevoie; am luat și noi parte, cu inima, cu sufletul, sau cu sângele nostru, la răsplătirea, cu vîrf și îndesat, a secolelor de rușine trecute; și am lucrat și noi, mari și mici, la desăvîrșirea visului care nu a fost dat marelui Ștefan să-l vadă împlinit.

Poate dar marele și sfântul Domn să reiea în pace somnul său cel vecinic. Dacă sute de ani a tresărit în mormânt atunci când neamul său se părea în primejdie de peire, astăzi poate să doarmă liniștit; căci Românii, uniți în gânduri și în simțiri, viteji ca în vremile lui, înțelepți și hotărâți, vor ști să-și apere moșia cum a apărut-o și el.

Fie ca această zi mare când inimile tuturor Românilor bat împreună, însulețite la amintirea lui Ștefan-cel-Mare și Sfânt, să fie legătura care să ne unească pe toți în același gând de iubire de țară și de sacrificiu pentru gloria și țaria ei! Acesta va fi adevăratul și cel mai scump prinos pentru eroul dela Putna.

Elevul Grigoriu Ion din clasa VIII-a a liceului Lazăr, a recitat, cu mult simț dramatic și cu o voce puternică, al cincilea cânt din epopea Dumbrava Roșie de V. Alexandri, (corul so-

litolul Iacob din anul 7262 (1757) către egumenul de atunci al mănăstirei Putna, din care scrisoare se cunoaște cam cu încredințare, că prepusul este întemeiat. Scrisoarea aceasta este următoarea:

„Cuvioase Egumene a Putnei kyr Benedict. Pentru d-lui Ispravnicul de Suceava că au venit la mănăstire și au desgropat mortul acela unde a fost prepusul și n'au găsit alta nimica afară de acele ce ne arată molifta sa Dionisie în răvașul său: bine au făcut de au venit și n'avem nici o părere de rău, de vreme ce a eșit mănăstirea de prepusul ce era, și molifta sa Dionisie răspuns pe carte nu i-am mai făcut, însă spune molifta sa din gură, că am înțeles toate câte mi-au scris și toate petricelele cele ce s'au aflat și inelele și sirgelele și boldurile și altele cele ce s'au aflat toate să le pecetluiești la un loc. Și să pui pe Rafail argintaru, ca să i-a măsură de pe coroana ce este la Maica Precizia cea făcătoare de minuni, și de pe coroana mântuitorului Christos, ce este tot într-o aceeași icoană pe o hârtie, cât îi coroana de mare și fără flori, numai mărimea lor, și atât pietricelele și inelele cât și măsurile coroanelor, cu om de credință să ne trimeteți. Însă să cauți împreună cu părinții soborului, că este o pungă cu mărăgăritare pecetluită cu pecetea noastră și să o deschideți și să luați dintr'însa 500 fire de mărăgăritare, care să fie tot de un fel și de o potrivă și mai sunt 2 sau 300 fire de mărăgăritare cu nechiotul, ce au căzut de pe aer, și să ne trimeteți mărăgăritarul tot odată atât cele 500 fire, cât și cele cu nechiotul, dimpreună cu lucrările ce s'au aflat pe mort, că am socotit să facem coroana Maicei Precești și

cietății „Carmen“, intonă din nou „Deșteaptă-te Române“; ear corul elevilor școalelor secundare (Innul Regal).

Deflare.

La orele 10 începe deflarea. În sunetul muzicii deflără! un detașament din reg. 6 Mihaiu-Viteazul, reg. 1 geniu, reg. 10 artilerie și reg. 3 roșiori.

Apoi, deflără elevii școalelor secundare, speciale și superioare în ordinea următoare: Studenții Universitarii, liceul Sf. Sava și Lazar, liceul Mateiu-Basarab, liceul Mihaiu-Viteazul, gimnaziul Cante-mir, gimnaziul Șineai, seminarul Central, școala Normală a „Societății pentru învățatura poporului“ și școala Comercială gradul al II-a.

Cortegiul istoric.

Un pluton de jandarmi călări deschise deflarea cortegiului istoric, care închipuia intrarea în Suceavă a lui Ștefan-cel-Mare, însoțit de Vlad Tepeș. La aparițiunea marelui cortegi, un fior străbătu mulțimea, căci gloria strămoșească despre care atâta se vorbea, era acum aci, întruchipată. Aci, în carne și oase, erau slăcii viteji, aci boerii îmbrăcați în zale, aci Domnul Ștefan și Vlad Tepeș.

În frunte sunt buciumașii; sunând din lun-gile lor buciume, apoi vin surlașii și trîmbițașii. Vine apoi steagul, copie a steagului lui Ștefan-cel-Mare găsit la muntele Athos, înconjurat de garda de onoare. În sfîrșit, plînde măreție, apare grupul Domnesc: Ștefan-cel-Mare, tânăr, cu plete bălane, cu ochi albaștri, îmbrăcat în haine de ceremonie, cu Coroana în cap, iar în mână ținînd „schiptrul“ țerei Moldovei. Alături Vlad Tepeș, cu o căciulă împodobită cu mărăgăritare, ține de asemenea în mână sceptrul Munteniei.

După grupul domnesc urmară rînd pe rînd: grupul copiilor de casă, sfetnicul domniei, sfatul boerilor mari, părăcabilii, aprozii și corpul hân-sarilor, format din cete comandate viteji.

Un halebardier merge în fruntea fiecărei cete de voinici. Cetașii sunt în costume naționale moldovenești. Ei poartă scuturi, arcuiri după gât, table cu săgeți arbalete, sulite, topoare, halebarde, măciuci și paloșe. Sunt 15 cete în total, ear „viteji“ cari le comandă au pe umăr câte un topor cu două tășuri.

Cortegiul e închis de pluton de jandarmi călări.

Tînărul și talentatul pictor Costin Petrescu, căruia i-se datorește tot aranjamentul și desm-nul strălucitelor costume ale cortegiului, a fost viu felicitat de dl președinte al consiliului și de dl Haret.

domnului Christos altă făptură și iscusință și mai frumoasă și o împodobim cu pietrele cele și cu mărăgăritare.

Această scrisoare se trecu în procesul verbal și mormântul se acoperi. Ancheta a pus următoarele întrebări: ce să se facă provisor cu mormintele descoperite ale prinților și prințeselor și și cum să se lase mormântul lui Ștefan-cel-Mare, până la o altă hotărîre?

Se decise, ca mormintele să se lase așa cum sunt, numai rămășițele scoase din ele să se pue în sicrie nouă, fără însă a-se acoperi cu țărînă. Mormântul lui Ștefan-cel-Mare să se acopere cu un vîl mare de doIU și de-aspra să se pună 4 candaliere de argint, cu făclii mari și o sfîntă cruce un mijloc pe o evanghelie. Timpul solemnității s'a fixat pe luna Maiu 1857, care însă n'a avut loc, guvenrnl fiind de altă idee.

Obiectele toate n'au fost scoase de mitropolitul Iacob, căci scrisoarea misterioasă amintește numai de pietri scumpe, inele și nici de loc de coroană, sabie etc. Aceste lucruri au fost de sigur prădate Vasile Vodă Lupul și de ginererele său Timuș, când Vasile Lupul a tricat mănăstirea Putna, căutând după bani.

In oraș.

Cortegiul o cotește spre dreapta, pe bulevardul Elisabeta, unde un al public, grămădit de o parte și de alta, soarbe cu ochii măreția și noutatea priveliștei. Pe cheiu Dîmboviței cortegiul a fost fotografiat. Tot personalul cortegiului a fost recrutat dintre cei mai chipeși și arătoși soldați al reg. 2 călărăși.

Sărbătoare măreață, și care va rămâne mult timp întipărită în sufletul ori-căui bun român, iată ce a fost ziua dn eri.

Presă rusească împotriva proiectului de reformă a ministrului Berzeviczy. Nu-i așa că sună frumos? Liberalismul unguresc făcut de rușine de — despotismul rusec. Septămăna trecută trei organe din Rusia „Rus“, „Novoje Vremia“ și „Ruskoje Slovo“ s'au ocupat de proiectul de reformă al învățămîntului ungar, condamnînd acest proiect al șovinismului. Interesant e mai ales unul dintre aceste articole, publicat în formă de interview al unui înalt funcționar rus care a spus următoarele:

„Maghiarizarea tuturor școalelor din Ungaria — zise înaltul funcționar al ministrului de externe, unul dintre intimii ministrului de externe — nu e alt-ceva decât negațiunea dreptului la existență al naționalităților din Ungaria. Patru-zece procente a locuitorilor din Ungaria sunt de origine slavă. Incercarea de maghiarizare a aceloră nu e numai temerară și îngustă, ci și irealizabilă. Limba maghiară poate fi limbă oficială, dar n'are dreptul a se încuibă în biserică și școala naționalităților nemaghiare. În justiție, administrație, ministere, armată și tusa poate fi ungurească, dar în sat, oraș, unde nu locuiesc maghiari, limba maghiară n'are nici un drept de existență. Maghiarilor le place a se provoca la politica noastră de naționalități. Bine fac dar să nu uite, că la noi armeanul, guzul, buriatul, chinezul în școala și biserică sa și în circulația zilnică folosește propria sa limbă, mai mult: judecătorile și oficiile administrative încă folosesc limbele lor, pentru-că doar nici prin minte nu ne trece să-i rusificăm.

Basarabia, nu-i vorba l-ar putea desmînți pe înaltul funcționar, dar la tot cazul e mai mult decât o ironie: presa rusească învățându-i pe unguri la respectul libertăților. D-aci înainte nu mai putem folosi fraza: „ca în Rusia“ căci iată Rușii în numele libertăților, protestează să fie asemănați cu Maghiarii. Iată ce se alege din legenda libertăților cu cari odinioară era îmbetată lumea mare.

Ferbere între deputații guvernamentali naționaliști. Cetim în „Poporul Român“: După cum suntem informați din isvor sigur, între deputații guvernamentali naționaliști s'a pornit mișcare în modul de a se ținea o consfătuire intimă, pentru a stabili atitudinea față de proiectele lui Berzeviczy în chestia reformei planului de învățămînt. — La consfătuirea aceasta vor lua parte deputații guvernamentali sași, sârbi și români. În total 24 de inși. După cum se proiectază aceasta consfătuire, în primul rînd se vor stabili precis punctele acele din proiect, cari lovesc în autonomia noastră și pe cari le vor cere deputații naționali ca să fie șterse. După cum se zice, în cas, că nu va împlini ministrul cererea lor, vor părăsi partidul guvernamental. Va să zică să mai așteptăm!

† AUREL POPOVICI BARGIANU.

Sibiu, 16 Iulie n. 1904.

După Aurel Suciu, Dr. Nicolae Maier, Ioan Bechnitz, Dr. Petru Cioranu, Dr. Aurel Brote, Nicolae Cristea, Dr. D. P. Barcianu, iată petrecut-am la cele vecinice pe unul din generația mai tineră, dar vrednic stegar al înaintașilor săi reșinari, pe simpaticul *Aurel P. Barcianu*, omul viguros, omul plin de porniri bune, pe întreprinzătorul a toate.

Înainte cu 2—3 săptămâni plin de viață, cu gândul la o sută și o mie de afaceri și iată-l astăzi odihnind fără simțire, fără căldură, între cele 4 scânduri, așezate în cripta familiei Barcianu din Reșinar.

Cu câte-va zile înainte se svonise prin Sibiu, că Aurel Barcianu ar fi cuprins de o boală mult mai grea ca moartea. Vestea despre această boală a primit însă în curând altă înfățișare, în cât adecă se susținea cu stăruință, că Barcianu suferă de aprindere de rinichi, împreună cu înveninarea sângelui, al cărei sfârșit e inevitabilă moarte. Sora neuitatului neconsolabila văduvă *Iustina Dr. Olariu*, cuprinsă și ea de o sută și o mie de necazuri, dela moartea soțului său Dr. N. Olariu, a mamei sale Elena n. Juga, a fratelui său Costi și a verișoarei sale Silvia și a vărului său Dr. D. P. Barcianu, (trecuți toți la cele vecinice în curs de abia 2 ani), a avut trista datorință de a adăposti pe bolnavul său frate Aurel și de a veghea lângă patul său până și-a dat nobilul suflet în mâinile creatorului.

Dorința ultimă a repositului, de a fi astrucat la cele venice fără pompă și fără alaiu, și anume în cimiterul din *Reșinar*, unde își dorm somnul vecnic numeroasele sale rudeni în apropiere de marele Andreiu — s'a realizat în tocmai.

Sicriul cu osemintele defunctului, după o scurtă rugăciune a cuviosului protopresbiter Ioan Papiu, a fost ridicat astăzi la ora 2^{1/2} d. a. din casa mortuară și așezat în carul funebru, ce l'a transportat până la Reșinari. Noi Sibienii, mulți pușini, câți am ținut se ne împlinim trista datorință față de prietinel devotat, am însoțit carul până înaintea casarmei mari, unde ne-am despărțit pentru totdeauna de Aurel Barcianu.

Priveliște nu se poate mai dureroasă decât când privit-am grupul de orfanii, ce urmau coșciugul, copii fără tată și fără mamă ai repositului: *Elvira* și *Victor*, orfanii fără tată și fără mamă ai lui Costi: *Tiberia*, orfanii de tată, *Delia*, *Elvira* și *Mărioara Olariu*, însoții de soacra repositului, văduva d-nă *Wieser*, de d-na *Iustina Olariu* și de d-na *Elena D. Popovici* și soțul ei *Iuliu Popovici*, surorii și respective cumnat al repositului.

Dintre instituțiile noastre culturale, singur localul Reuniunii sodalilor români din Sibiu a vestit obstea prin drapel cernit, că membrul său ajutor, primul membru fondator al Reuniunii române agricole din comitatul nostru cum și întemeietor și membru al aproape tuturor așezămintelor noastre, mult regretatul *Aurel P. Barcianu*, s'a stâns din viață.

„Prietenul neconsolabil“.

Direcțiunea institutului tipografic societate pe acții „*Minerva*“ în Orăștie, cu profundă durere anunță încetarea din viață a stimatului și iubitului ei director și membru în direcțiune: *Aurel Popovici-Barcianu* întemplat în Sibiu la 1/14 Iulie a. c. la orele 4^{1/2}, după amiază în etate de 42 ani.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza azi spre veșnică odihnă, în cripta familiară din Reșinar. Odihnească în pace! *Orăștie*, 3/16 Iulie 1904. „*MINERVA*“ institut tipografic, societate pe acții.

— Subscriși cu inima frântă de durere aduc la cunoștința numeroaselor rudeni și cunoscuți că prea iubitul lor tată, frate, ginere, cumnat și unchiu, *Aurel P. Barcianu*, proprietar, fost director al casei de păstrare din *Mercurea*, al Institutului tipografic „*Minerva*“, editor și proprietar al revistei „*Bunul Econom*“, vice-președinte al Reuniunii economice din Orăștie, membru fondator al Reuniunii române agricole din comitatul Sibiu, membru al „*Asociațiunii*“

și al mai multor societăți culturale, după scurte și grele suferințe a adormit în Domnul aici în Sibiu, Joi, în 14 Iulie a. c. la orele 4^{1/2} d. a. în etate de 42 ani. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor transporta spre odihnă veșnică în cripta familiară din Reșinari, Sâmbătă, la 3 16 Iuliu, ora 2^{1/2} d. a., dela casa mortuară, strada *Quer* (*Poplăcii mari*) Nr. 11, unde se va îndeplini serviciul ceremonial funebrel. La această tristă festivitate invităm pe toate rudele, prietenii și cunoscuții. Sibiu, în 2/15 Iulie 1904. Fie-I țărna ușoară și memoria binecuvântată! *Elvira* și *Victor* ca fiică și fiu. v. d. *Iustina Dr. N. Olariu* n. *P. Barcianu* și *Elena I. Popovici* nasc. *P. Barcianu*, ea surori, *Friederike Wieser*, ea soacră. *Iuliu Popovici*, ca cumnat. *Delia*, *Livius*, *Elvira*; *Mărioara N. Olariu* și *Tibera C. Barcianu*, ca nepoți și nepoate.

Răsboiul ruso-japonez.

Telegramele recente sosite de pe câmpul de război nu aduc nimica nou. Ele nu conțin alta, decât desmintirea știrilor colportate de Ruși cu privire la niște afirmative perferi colosale japoneze. Anume telegramele de alaltăeri au răspândit în lume vestea senzațională, — care de altcum, considerând izvorul de unde au transpirat, n'au aflat nici un crezământ, — că la *Port-Arthur* Japonezii au pierdut cu ocaziunea unui atac dela 11 Iulie, 30.000 de oameni. Acest eveniment mincinos, inventat de geniali Ruși a fost împărțit cu multă răutate sufletească de către generalisimul *Kuropatkin* trupelor sale ca un bun augur pentru treburile rusești din viitor. Când am citit telegramele cu pierderile enorme ale Japonezilor, am admis că dacă au și suferit ceva înfrângere, negreșit că pierderile nu pot fi mai mari decât vre-o 3—4000 oameni maximul. Acum se desmintesc din fundament aceste știri ruse tendențioase, că la 11 Iulie nici nu a fost luptă la *Port-Arthur*! Și de oare ce în urma acestei desmintiri în general s'a crezut, că poate Japonezii voesc să ascundă deruta lor, care dacă n'a urmat la 11 Iulie, apoi atunci probabil mai înainte ori mai târziu: statul major japonez a declarat că nici la 10, nici altădată nu s'a dat nici o luptă mai înverșunată la *Port-Arthur*, care să fi cauzat moartea atâtor oameni. Dar' dacă n'a fost până acum o ciocnire mai aprigă, ea va urma mai târziu, ear' Rușii pot fi siguri, că atunci, când ziua de asalt va fi sosit, și lumea va fi alarmată de nou cu știri despre pierderi japoneze de zeci de mii, că atunci *Port-Arthurul* a și căzut. Japonezii, cum arată strategia lor de până acum, nu sacrifică viața eroilor lor fără nici un rezultat pozitiv. Ei nu trebuiesc judecați atât de nebun și ușuratic în interprinderile lor, atunci când ei nu proced, decât după un plan bine stabilit în toate amănuntele sale. Drept aceea pierrea într'un singur asalt alor 30.000 la *Port-Arthur* va însemna însăși căderea acestei fortărețe. Până atunci însă, până când nu vom sta în fața unui fapt complinit, nu putem vorbi despre căderea *Port-Arthurului*, ca despre un eveniment pozitiv.

Administrația și purtarea lui Alexieff.

Vorwärts publică două scrisori private ce i-le-a pus la dispoziție redacția ziarului rus *Iskra*, scrisori primite de pe câmpul de război, și care aruncă o lumină asupra administrației purtării guvernatorului *Alexieff*.

Intr'o scrisoare din *Liaoiang* dela 17/30 Maiu, se spune:

Armata rusă a fost învinsă la *Ialu*, mulțumită, întâiu superiorității strategiei japoneze; al doilea, artileriei japoneze; al treilea, calității excelente a corpului ofiteresc japonez, și, în sfârșit, bravurei admirabile a soldaților japonezi. Superioritatea armatei japoneze e recunoscută acum în cartierul mai mic de campanie pe când cartierul principal, stăruie în ideea sa ceea ce veche.

În lupta dela 18 Aprilie, regimentul 22 împreună cu drapelul a fost făcut prizonier de către Japonezi. Eroismul regimentului 17 firește că nu poate fi contestat în general însă, retragerea Rușilor dela *Ialu* la *Fengvangceng* avea caracterul unei fugi chaotice de oameni cuprinși de panică.

Kuropatkin a trimis pe aghiotantul principele *Vasilciakov*, căpitan, ca să facă țarului un raport asupra situației critice din *Extremul-Orient*. Situația aceasta s'a înrăutățit prin prezența și amestecul guvernatorului *Alexieff* care hotărât că pare a face parte din genii rele ale casei *Romanov*. Pe când cartierul lui *Kuropatkin* e curat militar, al lui *Alexieff* e o colecție de tot felul de aventurieri dubioși, care e vrednică de șeful ei. Intrigă, spionaj în dosul lui *Kuropatkin* și al „partidului“ său, semănări de discordii între generali, inventarea mereu de de noui măsuri polițienești față de armată și, în intervalul acestei ocupații „nevinovate“ orgii cu reprezentantele demimondului internațional — acesta este numai un slab tablou a celor ce se petrec la curtea *M. Sale* satrapului din *Extremul-Orient*. *D-ra Lucy*, „prietenă“ care nu mai e tineră, a lui *Alexieff* și care a învățat până la rafinare arta de a-l ține pe acesta totdeauna în dispoziție veselă, este regina acestei lumi de *Café-Chantant*. Ofițerii statului major și au trimis de mult soțiile în Rusia, și potrivit-se atmosferei ce domnește aci, trăiesc acum cu alte „prietenă“ aduse din *Mukden*, *Șangai*, *Cifu*, *Inku* și chiar din *Nagasaki* la curtea guvernatorului. La retragerea spre Nord, probabil că toate aceste d-ne vor urma cartierul principal.

În scrisorile precedente am arătat măsurile luate de *Alexieff* față de corespondenții militari ruși. Aceste măsuri se aplică și corespondenților străini. Eată un mic exemplu. Corespondenții străini sosesc de dimineață în *Liaoiang*. La ora 1 li-se dă un prinz copios, cu șampanie; se țin și discursuri; la 3 d. a. sun „rugați“ stăruitor în vagoanele destinate pentru ei ale trenului spre a-și urma călătoria spre *Mukden* și încă mai departe spre Nord. Permisunea însă de a merge la *Liaoiang* a fost dată de însuși guvernatorul.

Executarea celor doi ofițeri japonezi, căpitanul *Ioșiko* și *Uoki* a făcut asupra ofițerilor armatei cea mai penibilă impresie. În general se credea că ei vor fi grațiați de guvernator. Atitudinea condamnatilor la executare a dovedit un curaj admirabil. Ofițerii ruși care au asistat au arătat toată stima față de camarazii lor japonezi. Înainte de a se lega ochii condamnatilor toți cei 200 de ofițeri ruși în frunte cu comandantul au salutat militărește. Manifestația aceasta a fost considerată de *Alexieff* ca o „demonstrație“ și voise chiar să ordone o „anchetă“ în contra ofițerilor, dar a fost abătut dela această idee de către cei dimprejurul său.

Armata rusă este plină de spioni care urmăresc orî-ce scîntee de sentiment revoluționar. În zelul prea mare de a pune mâna pe „dușmanul din lăuntru“ se uită adesea fenomenul prea ciudat că „sprijinitorii“ cei mai buni ai ordinei nu arare ori funcționează ca furnizor de știri din lagărul rus pentru statul major japonez. Astfel în Aprilie a fost executat în *Liaoiang* un ofițer de stat major rus, care a dat Japonezilor știri despre forța și dislocarea armatei japoneze. În aceeași lună a fost arestat în *Novo-Ussurisk* căpitanul *Nicolaiev* pentru că a predat inamicului poziții de localități și fotografiile înălțimilor dela *Vladivostok* până în acea localitate. În sfârșit, tot în Aprilie a fost arestat contra-amiral principele *Uchtomski*: s'a dovedit că din resortul său s'au comunicat Japonezilor planurile de punerea minelor submarine ruse. Aghiotantul său a reușit să fugă în America, luând cu dînsul — zice-se, și casa escadrei din *Port-Arthur*.

Din străinătate.

Englezii în Tibet. Din Gyangtse se raportează, că colonelul Jounghusband a lansat o proclamațiune către poporul Tibetan, în care expune scopul expedițiunii: înaintarea fără întrerupere spre Lhasa, și că expedițiunea numai de aceea s'a făcut, ca să pretindă satisfacție pentru tratarea, de care au avut parte reprezentanții regelui în Tibet.

La sfârșit Jounghusband amenința poporul, că pentru toate pedecile și greutatea puse în calea expedițiunii din partea Tibetanilor, acestia vor avea să îndure grele pedepse.

Marocco. Reprezentantul sultanului *Mohamed El Torre* a pus în libertate prizonierii tribului Agera și pe cei prinși în Tantuan. Acum este mai improbabil să dispară europenii. În oficiile de vamă locale sunt aplicați Francezii. Dispoziția Marocanilor este ce e drept foarte deprimată dar totuși pretutindeni este liniște

NOUȚĂȚI.

ARAD, 15 Iulie 1904.

— **Știre personală.** P. C. S. Vicarul *Orăzilor Mari Vasile Mangra*, petrece de ieri în Arad.

— **Intâlnirea monarhului cu regele saxon.** Din Salsburg se vestește, că monarhul va merge încurând la Gastein, pentru a face aici o vizită regelui saxon *George*, care și acum are mică indispoziție, mai ales umblarea îi cade cu greu. Regele va fi la 8 August de 72 de ani.

— **Mulțămita Episcopului r.-cat. Szmrecsányi.** Mai zilele trecute, când episcopul r.-cat. al *Orăzilor Mari Szmrecsányi*, a întreprins o călătorie prin diecesa sa cu scop de a confirma pe credincioșii săi, a fost atins foarte plăcut de primirea caldă și cordială, ce i-a făcut preoțimea și populațiunea gr.-or. română, pretutindenea pe unde a trecut prelatul catolic. Această manifestațiune spontană a sentimentelor de omagii și simpatii, pe cum și cordialitatea și ospitalitatea Românilor a făcut pe distinsul episcop să se pronunțe cu deplină admirație în mai multe rânduri asupra toleranței și patriotismului Românilor gr.-or. Acum, că și-a terminat călătoria cu scopul indicat mai sus, episcopul *Szmrecsányi* a adresat o epistolă de mulțămire P. C. Sale *Părintelui vicar al Orăzilor Mari V. Mangra* în care își exprimă mulțumirea adânc resimțită pentru primirea ce i-s'a făcut:

Magnifice, Reverendissime, Domnule Vicar Episcopesc! În tot parcursul meu prin diecesă cu scopul confirmării credincioșilor mei mare plăcere sufletească mi-a cauzat atențiunea cordială și primirea caldă, de care m-a împărtășit P. O. preoțime gr. or. română peste tot locul. Fiind acum la sfârșitul călătoriei mele, îmi țin de o datorință plăcută, a mulțumi Magnificenței Voastre pentru atențiunea de obligatoare a preoțimei gr.-or. române și a-mi exprima recunoștința și grațitudinea mea pentru manifestarea însuflețită a sentimentelor religioase și patriotice, după care rămân al Magnificenței Voastre cu deosebită stimă,

devotat serv

Szmrecsányi Pál
Episc. al Orăzilor Mari.

E de notat că primirea ce i-s'a făcut episcopului rom. cat. de Oradea, are să se

atribue atențiunii deosebite a P. C. Sale *Părintelui Vicar V. Mangra*, care a trimis preoțimei sufragane un circular, în care făcând cunoscută intențiunea episcopului cat., recomandă fie-cărui protopopiat și fie-cărui parohii în parte o atitudine deamnă, loială și plină de respect față de prelatul vizitator. Prin această faptă P. C. Sa a dovedit de nou toleranță, care a fost și este o podoabă ilustră a ortodoxiei, a documentat de nou, cât este P. C. Sa pătruns de spiritul păcii, al armoniei, și al respectului reciproc dintre diferitele confesiuni.

Tinerimea rom. din Hălmașiu și jur arc onoare a Vă invita la Producțiunea declamatorică teatrală împreună cu petrecere și dans ce se va arangea *Duminecă*, la 11/24 Iulie 1904 în „pavilionul de vară Moldovan“ din loc. Inceputul precis la oarele 8 seara. Prețul de intrare: Locul I. de persoană 2 cor.; locul II. de persoană 1 cor. 60 fil.; portier 1 cor.; copii 40 fil.

— **Coroane eterne.** Secretarul „Reuniunii române agricole din com. Sibiu“, dl *Vic Tordășeanu*, în loc de cunună peritoare pe sicriul prietenului său *Aurel P. Barcianu*, fost membru ajutător al „Reuniunii sodalitor români din Sibiu“, dăruiește fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor noștri, suma de 10 coroane.

— **Logodnă.** D-șoara *Irina Leidl* și Dl *Silviu Rocșinu*, D-șoara *Ersilia Iorgovan*, și Dl *Aurel Popovici* logodiți.

Felicitările noastre.

— **Statua descoperitorului gazului de iluminat.** Din Amsterdam se anunță, că în *Maastricht* îi s'a ridicat lui *Peteru Minkelers*, descoperitorul gazului de iluminat, o statuă. *Minkelers* s'a născut la 1748 în *Maastricht*; era profesor în *Löwen* și cel mai vestit chimic pe timpul său. Descoperirea însăși a fost numai un joc al hasardului. Anume voină la 1783 să producă pentru balonul prințului *Ahrenberg* un gaz ușor, a descoperit un gaz, care are proprietatea de a lumina. Dealtcum deja naintea lui cu 5 ani a constat *Volta* că materiile de animale și plante închise ermetice în vase, produc gaz. *Minkelers* a folosit primadată la 1785 gazul descoperit de el la iluminarea salei de învățământ.

— **Duel între deputați francezi.** După ședința de *Mercuri* a camerei franceze, în culuarul camerei doi deputați: *Klotz* și *Pressensé* au avut un vehement schimb de cuvinte, al căror ecou a fost mâne-zi un duel cu pistolul. S'au schimbat două focuri fără nici un incident.

— **Ultima luptă cu taurii.** *Matadorul Pouly* și soții *Vineri* seara s'a prezentat pentru ultima oră pe arena luptelor cu taurii. Poate că chiar din motivul acesta spaniolul sătos de sânge a vrut să-și arate publicului din capitală toată bravura, tot „curagiul“ și toată „arta“ sa, de oare-ce *Vineri* n'a pășit pe „scenă“ decât cu gândul să străpungă pe taurul, care la prima „representație“ l'a vulnerat cu cornul.

După terminarea primelor 4 puncte de program, *matadorul Pouly Fils* a tras spada declarând solemn în fața publicului, că voiește să omoară pe taurul, care (zicem noi) l'a făcut de rușine cu ocaziunea primei lupte. Publicul mai nainte a primit cu fiori de groază această declarațiune a *matadorului*, dar la moment sentimentul său de oroare s'a transformat în sentimentul canibalului în toată puterea cuvântului, strigând fără nctare: „*Taurul trebuie străpuns*“. *Președa* a și dat permisiunea, dar atunci la moment a intervenit poliția spre lauda ei — confiscând *matadorului espada* (spada). Această faptă nobilă și recunoșcătoare a poliției a fost onorată din partea publicului „distins“ cu aclamațiuni de abzug. După acest mic incident taurul a fost admis pe arenă, începându-se ultima luptă de felul acesta pe arena din *Budapesta*. *Pouly Fils* în urma interdicțiunii s'a luptat ca un nebun, frângând în mâni și cu picioarele de ciudă mai multe *espadas* și *banderillos*, care furoare spaniolă a plăcut mult publicului „ilustru“. De astădată s'elbaticul taur n'a făcut nici un năcaz infuriatului heros *torreadoros*, dar în schimb a sfâșiat pulpa unui alt „combatant“. Așa s'a terminat și ultimul act din luptele memorabile cu taurii, care au a-și mulțumi introducerea lor și la noi culturei inimii și spiritului financiar al guvernului maghiar și al consi-

liului orașului *Budapesta*. Credem bucuros, că nu vor mai reinvia, neputându-se ajunge scopul pentru care au fost concesionate.

— **Nimicirea unei comune.** În comuna *Dernye* (com. *Bacica*) s'a iscat alaltăeri un foc, care repede a trecut dela casă la casă, așa că în scurt timp aproape întreaga comună era o făcără. Ori cât de bărbătește s'au purtat pompierii din *Bács*, focul numai cu greu a putut fi localizat. 12 case au ars total, neatinsă așa zicând a rămas numai școala și casa comunala.

— **Incendiul dela Bodony.** Rapoartele so-site despre groasnicul incendiu din comuna *Bodony* (com. *Heves*) spun, ca dintre 2000 locuitorii ai comunei 1900 sunt fără căpătil. Dintre 300 case 270 au ars până la pământ împreună cu toate dependentele lor. În foc au perit și 6 oameni, ear mulți au primit răni la stângerea focului. *Miser* a este foarte mare. Dauna se urtă aproximativ la 1¹/₂ milion coroane.

— **Straiicul din Boryslav.** din *Lemberg* se telegrafează, că greva din *Boryslav* continuă. Locotenenta a provocat pe greviști și fabricanți să aleagă câte 4 bărbați de încredere pentru a forma un comitet de împăciuire. Proprietarii de fabrici însă au declarat că nu iau parte la nici o pertractare de felul acesta.

— **Un incident al profesorului Esmarch.** Din *Berlin* se anunță, că celebrul operator, profesorul *Dr. Esmarch* din *Kiel*, a căzut în dormitorul său și și-a frânt un picior. Profesorul în urma căsătoriei sale este aproape înrudit și cu împăratul *Wilhelm*.

— **Candidatul la vice-presidenție al democrațiilor americani.** *Henry Gessawy Davis*, candidatul la vice-presidenție al democrațiilor americani, este o individualitate tipică americană. *Davis* are deja 81 de ani. S'a născut din părinții săraci, de timpuriu a rămas orfan, așa că numai clasele populare a putut absorbi. Cariera și-a început-o mai întâi ca supraveghietor de sclavi la un farmer, mai târziu a devenit mașinist de tren apoi conductor de tren și în timp foarte scurt șef de stațiune pe linia *Baltimore-Ohio*. La etatea sa de 30 ani a devenit deja om independent, întemeind în statul *Virginia*-de vest o mică întreprindere, peste puțin a agonisit mai multe mine de cărbuni, a construit o linie ferată în *Virginia-Vestică*, al cărei președinte este și azi, a fondat o bancă, așa că în etate de 50 de ani avea deja câte-va milioane bani gata. La viața publică politică a luat parte activă deja de 40 ani ca membru al corpului legislativ, și senator de stat în *Virginia*, și ca senator federal. Statul său natal l'a delegat deja a opta oară în conventul național democratic. *Davis* este un orator abil și cu toată etatea sa de 81 ani pare a avea numai 50 60 ani.

— **Haină pontificală furată.** Directorul pinacotecei *Uffizi* din *Florența* *Corado Ricci*, cum se vestește de acolo a publicat în *Giornale d'Italia* o epistolă în care spune, că din catedrala din *Ascoli* a dispărut fără urmă o haină pontificală prețioasă, donată catedralei de către pontificele *Nicolau IV* în secolul 13. Despre prețioasa reliquă mult timp nu s'a știut nimic, până ce în fine a eșit la iveală, că aceasta este proprietatea unui milionar cu numele *Morgan*, care a cumpărat-o dela muzeul *South-Vensington* din *Londra*. *Ricci* provocă în epistola deschisă atât muzeul cât și pe *Morgan* să nomineze pe cel ce a vândut haina, și tot-odată să o returneze catedralei din *Ascoli*, de unde a fost furată, că la cas contrar va fi silit să recurgă la forul judecătoresc.

— **Un omor înflorător în Budapesta.** Un omor înflorător s'a întâmplat *Vineri* dimineața în *Budapesta*. Un nebun și-a zugrumat nevasta, mamă a trei copilași. Amănuntele sunt următoarele:

Înflorătorul caz s'a petrecut în casa de pe *bulevardul Francisc* Nr. 2. În etagiul al treilea, locuia *Makkay Iván* funcționar la banca de escompt cu soția sa născută *Holószy* Ianka, fiica unui apotecar din *Hódmezövásárhely*. Amorul este istoria căsătoriei lor, până în vremea din urmă. *Bărbatul*, care acum e de 31 ani, înainte cu cinci ani era locotenent la *husari-honvezi*. Pe vremea aceea a făcut cunoștință, cu nepus de frumoasa *Hollosy* Ianka, s'a înamorat de dânsa și ca s'o poată lua în căsătorie, și-a părăsit cariera. După cununie tinera păreche s'a mutat la *Budapesta*, unde îi aștepta o locuință elegantă pe *bulevardul*

Francisc. Au trăit fericiți, li s'au născut trei copii, cel din urmă Vineri a fost de șapte săptămâni.

Înainte cu două trei luni însă, se iviseră simptome de nervozitate la bărbat. Zi de zi mai iritabil și în vremea din urmă i s'a agravat în așa măsură boala, că uneori abea o puteai scoate la capăt cu dânsul, era tiran și față de soția sa, pe care alt-fel o iubea cu patimă. Nefericitul se temea de toți, nelcrezător și în cel din apropiere sa și cam de o lună încoace îl apucase cu desăvârșire ideea fixă a persecuțiunii. A cerut concediu și s'a dus la socri la Hódmezővárhely.

Aci i s'a agravat însă boala și în vremea din urmă îi izbucnise nebunia așa, încât înainte cu câte-va zile, nevastă-sa îl adusesse la Budapesta cu gândul să-l interneze în casa de nebuni.

A și umblat nefericita femeie de vre-o două ori la direcțiunea casei alienaților din Budapesta, i se spusese însă aci că numai peste câte-va zile va fi loc. A fost deci silită să stea și mai departe cu un nebul primejdios în casă.

Și spre nefericire primejdia s'a și împlinit. Joul dispoziția bolnavului părea mai senină, noaptea întregă a dormit și dimineața s'a deșteptat destul de liniștit. Nevasta s'a sculat mai de dimineață și o și văzuseră vecinii, umblând după ale casei. Opt ceasuri puteau să fie, când în halat de noapte nebunul ieșise pe coridor, alergând încoace și încolo și strigând din resputeri:

Ajutor! Medic! M-am omorât nevasta. Ce-am făcut! Ajutor! Vecinii alergaseră din toate părțile pe coridoare. L-au prins imediat pe furibund și l-au dus în odă. Așa acum știuseră ce s'a întâmplat: în odă zăcea lungită, cu ochii ieșiți din orbite, cu fața învinețită, părul desplătit, nenorocita femeie, din care se mutase deja viața. Nebunul a fost pe urmă dus la poliție, unde luându-se interogatoriu, nu-și putea aduce aminte de ce s'a întâmplat. A fost pe urmă transportat în casa de nebuni, unde de două zile furibundează.

— „Aista-i tatăl nostru!“ Era în Decembrie 1855, când după orînduirea ministerului din Viena se desgropă la mănăstirea Putnei moaștele lui Ștefan Vodă și ale întregii sale familii, care odihnesc în acea biserică.

La desgroparea moaștelor fusese trimis Teoctist Blajevici, ca comisar duhovnicesc pe lângă alți trei — unul politic, altul sanitar și al treilea tehnic.

Încă se descoperise mormintele lui Bogdan, fiul lui Ștefan cel Mare, apoi a lui Ștefan cel Tânăr și multe alte, până ce în sfîrșit ajunseseră la însuși mormântul lui Ștefan cel Mare: săpat frumos și bine în mamură sură.

Șase picioare sub fața pământului, lovi întâiași dată hârlețul în lespede de granit și lustruit a lui Ștefan Vodă cel Mare și Sfânt!

Patru călugări și 4 mireni coborîră în sunetul tuturor clopotelor mănăstirii — dar în tăcerea a toată suflarea omenească — în mormânt răsărînd greaua și marea lespede de pe el — ear sub ea se zăriră după trei sute de ani... în adîncime de 2 stînjeni îmbrăcat într'un pieptar lung, tunica de fir de aur și încă lucitor, cu mantaua de tron, aruncată pe partea de jos a trupului, fără sicriu pe 6 chingi late de fier... se zăreau zic moaștele celui pentru care însuși Papa dela Roma a poruncit, ca în toate bisericile din tîrgurile lumii să se facă rugăciuni de mulțămire către Dumnezeu, pentru-că scăpase creștinătatea întregii Europe de îngenuncherea păgânilor Turci.

Teoctist Blajevici sta pe gânduri în fața mormântului descoperit răzimat de un stîlp de marmoră și de sfială nu putea vorbi un cuvînt.

Atunci se apropie un moșneag bătrîn (Toader Nițu) din Putna în genunchi și plîngînd pe mormântul descoperit al lui Ștefan cel Mare și Sfânt și uitîndu-se în el, zise încet și c'o jale sfîșietoare:

— Săracii de noi, aista-i tatăl nostru!!

— General bur în serviciu militar german. Din Berlin se vestește, că cancelarul a primit pe fostul general bur Maritz în serviciul militar german oferindu-i postul de consilier al generalului Trotha, comandantul trupelor germane cari luptă împotriva tribului. Herero în Africa sud-vestică. Generalul deci își va putea valoriza experiențele sale dobîndite în războiul anglo-bur. La 27 l. c. Maritz va pleca din Caplanda pe teatrul de războiu. Generalul Trotha a telegrafat lui Maritz, că-l așteaptă înștiințându-l tot-odată, că îl va încredința conducerea transportării proviziunilor și a materialului de războiu. Maritz a făcut ofertul

să vină împreună cu 500 luptători buri, cari după calmarea războiului să aibă dreptul a se stabili în colonia germană.

— Accident de automobil. Din München se telegrafează că în apropiere de Hohenstraus un automobil s'a isbit de o trăsură, în care era familia unui învățător de acolo, și a resturnat-o. Automobilul pentru aceea și-a continuat calea, în comuna Haid însă a fost oprit în urma recercării telegrafice. Jerfele carambolului au suferit leziuni periculoase.

— Spânzurarea lui Christomann. După cum se comunică din Salonic ziarului „Politische Correspondenz“, tribunalul penal a condamnat la moarte, după o procedură sumară, pe cărușul Christomann, care în ziua de 4 Iunie a adus la Strumitza aceea mașină internă ce a explodat în trenul orient-express.

De și Christomann nu a mărturisit nimic și a tăgăduit ori-ce complicitate, el a fost adus în locul seu natal Georgeli și spînzurat în ziua de 9 Iunie ore 3 jum. dim. pe piața publică.

Cadavrul a rămas ast-fel atîrnat cincî ceasuri de spînzurătoare.

Se eustine că Christomann nu a fost ade-văratul atentator ci cel mult un complice.

Autoritățile au decis să spînzure și pe alți Comitatgii din Salonic condamnați la moarte, pentru a atinge scopul de a băga groaza în ei.

— Rac cu două capete. În canalul din apropierea satului Curtici a fost prins un rac cu două capete și era 6 kilograme greu. Pe lângă o atare greutate forfecarul are niște dimensiuni cari îl fac să semene cu o broască țestoasă mai mare. Animalul a fost pus în spirt și propabil va fi dăruit cutăzului muzeu ori colecție pentru botanică și zoologie din țeară.

Alegerea din Caransebeș.

Caransebeș, 3/16 Iulie

Alegerea de președinte a comunității de avere s'a făcut azi, intrunind candidatul stăpînirii Constantin Burdea. 64 de voturi și candidatul național Iosif Stoianel 28 de voturi.

Raportul urmează.

Din lipsa de spațiu, raportul îl vom publica mâine.

TELEGRAME.

Londra, 16 Iulie. Din Tokio se vestește: Statul major japonez declară vestea aceea a unei agențe ruse, conform căreia la Port-Arthur ar fi căzut în 10 ori 11 Iulie 30.000 de soldați, de nead vîrată, deoarece-ce luptă nu s'a dat nici în 10 nici în 11 Iulie.

Londra, 16 Iulie. Conform informațiunii lui Morning Post flota japoneză eră a început de nou să bombardeze sub comandamentul lui Togo Port-Arthurul.

Londra, 16 Iulie. Japonezii încă n'au intrat în Niucivang. Grosul armatei II. japoneze se află de-camdată sub comandamentul generalului Oku lângă Sungtiantin, jumătate cale între Kaiping și Dasitsao. În jurul lui Dasitsao au ocupat câte-va puncte. Din mișcările armatei I și II se poate deduce, că japonezii au de cuget să încunjure pe Ruși. Japonezii voesc să zădărnicească retragerea Rușilor dela Dasitsao la Haițeng. În cartierul general al lui Kuropatkin se crede, că Rușii vor fi capabili să respingă atacul Japonezilor contra Liaoyangului și astfel să ia pe întreaga linie ofensiva.

Londra 16 Iulie. Încă nu este confirmată vestea, că lângă Dasitsao a fost o luptă mare și numai din Niucivang se anunță, că dela acest punct spre est, la o distanță de 15 kilometri urmează o luptă inversunată.

Din cartierul general rusesc se confirmă vestea, că forțele ruse au fost d'aci retrase. Lui Daily Express i-se vestește din Tșifu: Generalul Oku se apropie cu trei divizii de Niucivang și în calea sa noconținut află rezistență. Armata lui Nodzu, care e mai tare, decât armata lui Oku, se apropie din spre est d- linia ferată, ear Kuroki cu 5 divizii se nisuește să taie linia de retragere Rușilor. Artileria Japonezilor e mai pre sus de ori-ce laudă. Forțele lor se impart în modul următor: Armata lui Oku cu 65.000 oameni și 244 tunuri; armata lui Nodzu cu 80.000 de oameni și 180 tunuri și armata lui Kuroki, cu 105.000 combatanți și 226 tunuri. În fața acestui număr total al forțelor militare japoneze din Mandșuria Kuropatkin nu dispune de mai mult ca 115.000 soldați și 200 tunuri.

Constantinopol. O luptă a avut loc în ziua de 2 Iulie st. n. între o bandă bulgară și trupele turcești la Gumendșe, districtul Jenidșevardar, vilaetul Salonic.

30 de case au fost jefuite și apoi incendiate.

Agentii civili de control au trimis la Gumendșe pe reprezentanții lor pentru a face o cercetare la localitate.

Kaimacamul districtului Jenidșevardar a fost destituit și deferit justiției.

Agentii civili au vizitat statele Rahova, Bufarmesc și Armenisco, districtul Florina, vilaetul Monastir, unde au găsit 406 case devastate.

Agentii au luat măsuri pentru a se da populațiunei alte locuințe.

Paris. Sesiunea parlamentară a fost închisă.

Cetinie Haidar-pașa guvernatorul vilaetului Scutari, va sosi Sâmbătă aci, trimis în mod special de Sultan pentru a prezenta salutarile suveranului său principelui Nicolae al Muntenegrului.

Berlin. Se telegrafează din Londra că ambasadorul Germaniei contele Wolf-Meternic zur Gracht și lordul Lansdowne, ministrul afacerilor străine, al Angliei, au subscris un tractat de arbitragiu între Germania și Anglia identic cu tractatele Angliei încheiate cu alte state.

Viena. Agentul diplomatic și consulul general al Austro-Ungariei la Cairo baronul de Braun, a fost desemnat pentru postul de agent diplomatic și consul general la Sofia.

„Fremdenblatt“ relevă că de cât-va timp sosesc din Macedonia de sud știri contradictorii, menționînd de o parte atitudinea rezervată a comitetului macedonean; ear pe de alta atentate cu dinamită și lupte cu bande-e.

Este cert că populațiunea macedoneană este liniștită și că numai agitațiunii criminale ar fi de natură să o întărite. Este totuși de sperat că aceste agitațiunii nu vor avea nici o înrăurire asupra populațiunei.

Ziarul vienez relevă tot de-odată necesitatea ca Poarta să înceteze de a mai pune piedeci reformelor și ca jandarmeria și influența reformelor să nu fie întreruptă sau zădărnicită prin atentatele ce se comit contra drumului de fier. Dacă aceste atentate contra drumului de fier au de scop de a face o impresiune asupra Europei, această impresiune n'ar putea fi alta de cât că autorii acestor atentate merită cea mai severă condamnare.

„Fremdenblatt“ mai exprimă speranța că în cercurile dela Paris și Londra, în care interesele macedonene găsesc un mare sprigin, crimele autorilor atentatelor cu dinamită vor fi judecate după cum merită.

Constantinopol. Ambasadele au protestat prin o notă întentică în contra aplicării legetimbrului asupra supușilor puteilor. Poarta a răspuns în scris la plîngerile patriarhului armenesc Gregorian, Ormanian, arucînd toată răspunderea pentru evenimentele dela Muș și Sasun asupra Armenilor, atribuîndu-le toate violențele făptuite, considerînd atitudinea autorităților de corectă, atît a celor civile cât și a celor militare și declarînd că inițiativa de a acuza organele guvernului nu se împacă cu devotamentul către tron și țară.

BURSA.

Bursa de cereale și efecte.

CEREALE:

— Cursul pieței din Budapesta. —

— 13 Iulie 1904.

GRÂU.

	per 50 kilograme	coroane
Grâu nou dela Tisa	— — — —	9.85—9.70
" " din Banat	— — — —	8.50— —
" " din Bacfa	— — — —	9.70—9.40

ORZ.

Orz	— — — —	6.55—6.42
-----	---------	-----------

SĂCARA

Săcară din jurul Pestei	— — — —	6.35 —
-------------------------	---------	--------

PORUMB

Porumb	— — — —	5.52 —
--------	---------	--------

OVES.

Ovės	— — — —	6.55—6.45
Rapița	— — — —	10.20—10.15

Prețuri de încheiere oficiale:

Grâu de toamnă (Oct.) c.	— — — —	9.20—9.20
Săcară de toamnă (Oct.) c.	— — — —	6.81—6.82
Ovės de toamnă (Oct.) c.	— — — —	6.62—6.63
Porumb pe Iulie c.	— — — —	5.54—5.55
" pe Maiu 1905 c.	— — — —	5.88—5.89

Cursul pieței din Timișoara.

— 11 Iulie 1904 n.

Grâu 75 klg.	— — — —	7.85—7.90
" 76 "	— — — —	8.—8.10
" 77 "	— — — —	8.10—8.15
" 78 "	— — — —	8.15—8.20
Săcară	— — — —	5.70—5.75
Orz	— — — —	5.40—5.50
Ovės	— — — —	5.25—5.30
Porumb	— — — —	5.25—5.30
Rapița	— — — —	8.90—9.00

MONETE.

Aur, magh. orî austriac, bătut . . .	11.35	11.43
" " " " rotund . . .	11.27	11.33
" " " " piesă de 8 fl. . . .	18.99	19.04
" " " " piese de 20 franci	19.01	19.06
" " " " piese de 20 marce	23.44	23.54
" " " " lire turc.	—	—

Nota de bancă germană (100 ma.)	117.30	117.60
" " " franceză (100 fr.)	95.—	95.30
" " " italiană (100 lir.)	95.10	95.40

Ruble de hârtie piese	2.53	2.54
Notă de bancă românească (100 lei)	94.30	95.08
" " " sârbească (100 den.)	—	—

LOSURI.

Val. nom.	Bani	Marfă.
10. — Losuri „Bazilika“	19.50	21.50
10. — " „austriacă“ cu stam.	21.—	23.—
— — " „câștig“ bilet	6.—	8.—
200 — Impr. oraș. Vien. din	510.—	525.—
80. — Los al orașului Buda cu	155.—	165.—
80. — " " stampilă austriacă.	160.—	170.—
4. — Los „Jó sziv“	10.—	11.—
4. — " " cu stampe credit	10.—	11.—
— — " de bancă d	40.—	44.—
— — " de bancă cu st. aust.	46.—	51.—
10. — Los al crucii roș. magh.	27.—	29.—
10. — " " cu st. aust.	29.—	31.—
24. — " " bilet de câștig	9.—	11.—
42. — Los al crucii roșie ital	42.—	44.—
— — " cu stam. Austriacă	45.—	47.—
20. — Los al crucii roșie austr.	54.—	56.—
200. — Los al inst. de cred austr.	465.—	475.—
— — " de argint)	92.25	93.25
84. — Los Pálffy	160.—	170.—
96. — Los al imprum. serb. per.	—	—
100 fl. 2% inter. 13 Ian.	—	—

1902	90.—	95.—
98. — Los al impr. serb. per. cu stampilă austr. 13 Ian.	—	—
1902	94.8—	3

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Stabiliment de Hydrotherapie.

„Wällischhof.“

Stațiune de tren și poșta Brunn — Maria — Euzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Aranglamente moderne

(pe lângă hidrotherapie completă, băi electrice, de aer de soare, massage, electri-sare, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului: Dr. Marius Sturza.

In sala cosmetică, ARAD, Szabadság-tér 14. 1 em.

concesională de către medici și autorități toți cei ce au vr'un defect al frumseții, ca alunițe, pete de ficat, zgrăbunțe, mitesserii, cari au fața sbârcită, roșie, cu pete, se pot mântui de ele. Aci femei au fața roșie primesc un teint alb luciu, bărbați în stadiu de a deveni pleșuvi primesc grabnic ajutor. Tot ce aparține coregerii frumseții se poate avea aci.

Celor interesați li-se dau deslușiri.

292 2-3

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitări la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai lute răsunset acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.

Am onoare a aduce la binevoitosrea cunoștință a p. t. publicului din Arad și jur, că am deschis în

Arad, strada Batthány Nr. 3.

o prăvălie pentru

pictatul de firme și pentru vopsit.

Primește pentru prețurile cele mai moderate pictarea de firme, adrese, de embleme pe sticlă, lemn, tînchea, pânză etc. dela cea mai simplă până la cea mai artistică, precum și vopsiri de biserici etc.

Inscripții pe steguri, monograme, embleme familiare pregătesc prompt și pentru prețuri senzațional de echitabile.

Primește mai departe vopsirea mai simplă, și mai artistică pentru prețuri solide.

Pentru lucru de vopsire pe seama domnilor arhitecți prețuri separate avantajoase.

Când rog spriginul și încrederea p. t. public, totodată promit că pentru lucrul pregătit la mine cu conștiințioasă și punctualitate primește toată garanția.

Rămân cu deosebită stimă:

Kondorossy Imre,

pictor de firme și vopsitor.

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijloace pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30 și 50 de ani

adecă în camătă e socotită atât camăta cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestularea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, taxele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaliate a se adresa la

HERZOG SANDOR

Arad. str. Weltzer-János Nr. 15, ușa 7.

230

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din ci'ndrul pompei se scurge vizul până la cel din urmă strop, ear sâmburul de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin esta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanția pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comane foarte potrivite, de oare ce la întrebunțarea de apă nesiposă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparație gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cîneșă din lăuntru captușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Bákóczy-utca 27. sz.

253

Stropitori de vie se primește spre reparare.

Cel mai preferit, mai bun mijloc de colorare a părului e

MELANOGENE

în culoare neagră și brună.

Cu preparatul acesta escelent și nevinovat, pînă la barbă, mustați în cinci minute se pot colora în negru ori brunet. Culoarea e constantă și nu se poate osebi de culoarea naturală, nici cu săpun, nici apă caldă, nu se șterge și nu murdărește.

E nesticăcios și modul de folosire foarte simplu.

Prețul 2 cor 80 fl.

244

Ori-ce pînă la carunt își recapătă culoarea naturală prin folosirea preparatului

Hair Regenerator alui Földes

Acesta nu e farbă, ci un preparat care redă frumusețea naturală a părului. Astfel pînă la blond devine iar blond, cel brun-brun, cel negru-negru. Prețul 2 cor.

Pentru a face pînă la blond.

Preparatul acesta, în câteva minute putem prefăce ori-ce pînă la culoare atât de plăcută, surie, în culoarea căneșă, ori cenușie, ori în vre-o altă culoare blondă, fără a staca pînă la. — Prețul! sticla mică 1 cor., sticla mare 2 cor. Rugăm a fi cu atenție la marcă.

G. FÖLDES KELEMEN

FARMACIA ȘI LABORATORIUL CHIMIC, ARAD.

Telefon Nr. 111.

B A N I I

Pe lângă modurile de plată de mai jos, prin intervenția birourii noastre se pot căpăta imprumuturi ipotecare replătibile în anuități, pe posesiuni fonciare, case în orașe, mai departe credit personal procoților, oficioșilor, funcționarilor de stat și particulari, comenziștilor, industriașilor și pensionașilor pe lângă replătire în 5-20 ani, cu giranți ori fără giranți, în cel mai scurt timp și pe lângă cea mai perfectă discrețiune. Remunerația noastră modestă numai după ajungerea scopului, decursiv va fi plătită. Documentele necesare cancelaria noastră le câștigă pe propriile ei spese, cari spese vor fi plătite asemenea decursiv.

A) Favorurile estra ordinare mai noi a imprumuturilor câștigate prin intervenția noastră:

1. Informațiunile sunt ieftine. 271
2. Detrageri puține.
3. Depurările să descriu anual din datorie și interesele vin socotite numai după sumele reduse și interesele și capitalul se poate depura laolaltă.
4. După întârziere motivată de plătire, amonă nu se plătește.
5. La dorință după rate vine incassatorul acasă, ori se pot plăti prin cheque postal nefrancaț.

B) Favorurile extraordinare a imprumuturilor noastre cu depurare pe quartale:

1. Sunt foarte ieftine, pentru-că suma plătită la quartal se detrage imediat din datorie și debitorul totdeauna plătește după starea faptică a datoriei interesele.
2. Cvotele aducean un venit de regulă de 8% și dividendă în urma circulațiunii uriașe se mai poate urca an de an; asemenea anual se escotentesează.
3. Cvotele pe lângă abdicere prealabilă se rescumpără în suma lor totală.
4. Un astfel de imprumut se achită cel mult în 2½ ani, după care ori-ce obligament de plată încetează.

C) Favorurile extraordinare a imprumuturilor noastre ipotecare:

Depurare de 15 ani	4-75%	Depurare de 40 ani	3-15%
22	4-0%	46	2-96%
30	3-75%	50	2-85%
32	3-50%	60	2-65%
33	3-30%	65	2-33%
35	3-25%	70	2-30%

După mărimea sumei imprumutate. După mărimea sumei imprumutate.

În plăți se cuprinde nu numai interesele și spesele de administrare ci și depurațiunea din capital.

Biurou aradan de informațiuni.

Posesori KLONDA și SZATMÁRY

ARAD, Strada Salacz Nr. 3.